

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12376
Tarih : 18.06.2025

10/2815

Vezir Coşkun PARLAK
Hakkari Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ankara kent merkezi yüksek tepelerle çevrelenmiş olan bir çanağın ortasında bulunmaktadır. Bu çanağın kenar yükseltilerinden akan sular Ankara'da onlarca akarsuyun oluşmasına neden olmuştur. 1950'lerde Ankara'nın yoğun göç almasından sonra kentteki yapılaşma plansız ve düzensiz şekilde ilerlemeye başlamıştır. Yeni yapılaşma alanları kurmak için kentteki derelerin birçoğunun üstü kapatılmış, bazıları kanalizasyon sistemine dahil edilmiştir. Derelerin üstünün kapatılması, yağışlı mevsimlerde yağmur suyunun doğal şekilde tahliye olamamasına neden olmaktadır. Bu durum Ankara'da sel ve taşkın olaylarının daha çok meydana gelmesine ve bu felaketlerde can ve mal kayıplarının artmasına yol açmıştır. Ankara'daki derelerin üzerinin kapatılmasının bugüne kadar yol açtığı doğal ve beşerî olumsuzlukların araştırılması ile alınması gereken önlemlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim. 18.06.2025

Vezir Coşkun PARLAK

Hakkari Milletvekili

GEREKÇE

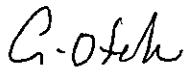
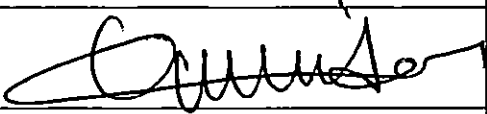
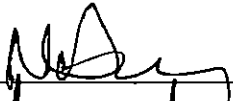
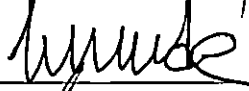
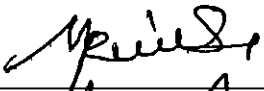
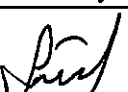
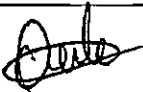
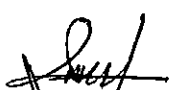
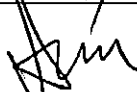
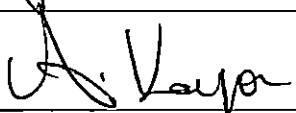
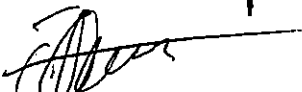
Ankara, topografik olarak çanak özellikleri gösteren bir yapıya sahiptir. Kentin çevresinde farklı yüksekliklere sahip tepeler mevcuttur. Ankara'nın kent merkezi bu çanak biçimli coğrafi yapının içinde kurulmuş ve genişlemiştir. Çanağın kenarındaki yükseltilerden aşağıya doğru akan sular, Ankara'da birçok derenin oluşmasına neden olmuştur. İnşaat Mühendisleri Odası Ankara Şubesinin verilerine göre Ankara Çanağı olarak adlandırılan bölgede 200'den fazla dere bulunmaktadır ve bu derelerin bir bölümü yıl boyunca su taşımaktadır. Bu akarsuların arasında en büyükleri olan Hatip Çayı, Çubuk Deresi ve İncesu Deresi Ankara kent merkezinde birleşerek Ankara Çayını oluşturmakta ve buradan Sakarya Nehrine Doğru akmaktadır. Yüksek tepelerden aşağıya inen suların sağlıklı şekilde tahliye edilmesi için şehirdeki büyük akarsular ve bunların irili ufaklı kollarını oluşturan dereler hayati önem taşımaktadır.

Ankara, 1923 yılında başkent haline geldikten sonra hızlı bir büyüme dönemine girmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında yapılan kentsel planlamalar Ankara'daki büyümenin görece sağlıklı bir şekilde cereyan etmesini sağlamış olsa da bu durum uzun süre devam edememiştir.

1950'li yıllardan sonra kırsal bölgelerden çok yüksek sayılarda göç almaya başlayan Ankara, bu dönemden sonra plansız ve düzensiz şekilde büyümeye başlamıştır. Yoğun göç şehirde konut açığının artmasına neden olmuş, kentin birçok gölgesinde gecekondu gettoları oluşmaya başlamıştır. Plansız ve gelişigüzel yapılaşma kentin doğal yapısını da olumsuz yönde etkilemiştir. Ankara'da bulunan onlarca dere zaman içinde ya üstü kapatılarak yer altına alınmış ya da kanalizasyon sistemine dahil edilmiştir. Üstü kapatılan bölgeler imara açılmış, derelerin yatağına apartmanlar yapılmış, bazı derelerin üstü kamusal alanlara dönüştürülmüştür. Ankara'nın akarsuları birçok mahalle, sokak ve caddeye ismini vermiştir ve bu isimler günümüzde kullanılmaya devam etmektedir. Bu isimlerden bazıları şunlardır: İncesu, Kavaklıdere, Hoşdere, Çayyolu, Bentderesi, Bülbülderesi.

Küresel iklim değişikliğinin etkisiyle birçok yerde olduğu gibi Ankara'da da son yıllarda aşırı hava koşulları oluşmaya başlamıştır ve sık sık mevsim normallerinin üzerinde yağışlar gerçekleşmektedir. Derelerin üzerinin kapatılması nedeniyle yoğun yağışlar taşkınlara ve büyük sellere yol açmakta, bu sellerde can ve mal kayıpları olmaktadır. Örneğin 2022'nin Haziran ayında meydana gelen sel felaketinde 6 kişi hayatını kaybetmiştir. Can kayıplarının yanı sıra yüzlerce ev ve işyerini su basmış ve vatandaşlar çok büyük maddi kayıp yaşamıştır. Konuyla ilgili uzmanlar ve meslek örgütleri, sel felaketlerinin boyutunun artmasında Ankara derelerinin üstünün kapatılmasının ve yağmur sularının toprakla buluşabileceği doğal yolların yok edilmesinin çok etkili olduğunu belirtmektedirler. İlgili meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşları tarafından birçok girişim yapılmış olsa da kamu otoriteleri ciddi adımlar atmamış ve Ankara için büyük risk arz etmeye devam eden bu mesele bugüne kadar çözümsüz bırakılmıştır. Ankara, özellikle mevsim geçişi dönemlerinde aşırı hava koşullarıyla karşı karşıya kalmaya devam etmektedir. Dolayısıyla üstü kapatılmış olan derelerin yarattığı potansiyel tehdit her geçen gün artmaktadır.

Ankara'da üzeri kapatılarak yer altına alınan veya kanalizasyon sistemine dahil edilen derelerin neden olduğu doğal ve beşerî tahribatın ortaya çıkarılması, risklerin tespit edilmesi ve gerekli önlemlerin alınması için bir Meclis Araştırma Komisyonunun kurulması gereklidir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	